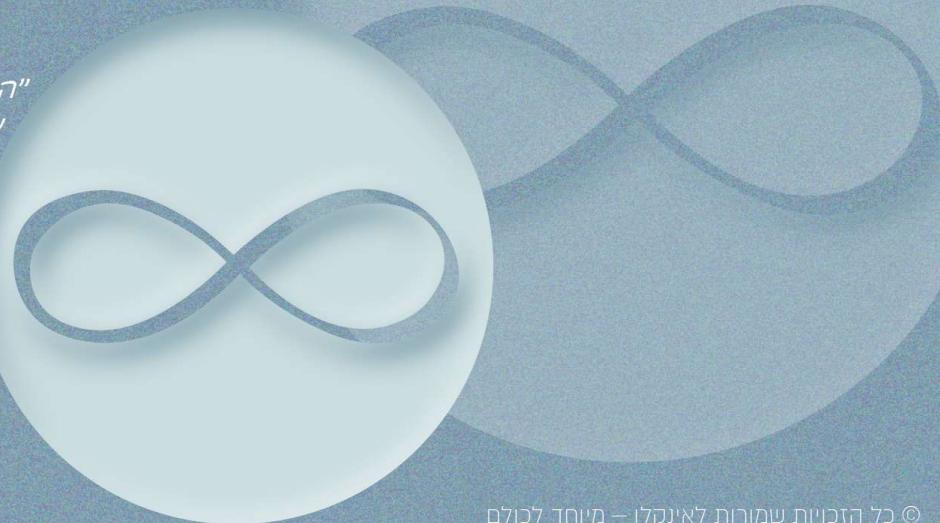

הוראה משותפת

"העולם נברא כל
שהחקרים הנחוצים
לשלמותך נמצאים
אצל חבריך.
היה אתה תלמידו
והוא יהיה תלמידך."
- ליקוטי מוהרן לד, ז -

© כל הזכויות שמורות לאינקלו – מיוחד לכולם

1

תוכן ענייניים:

מהו הוראה משותפת?
מהם היתרונות בההוראה משותפת?
אילו אתגרים ההוראה משותפת מציבה בפנינו?
סוגיות מרכזיות בהטמעה אפקטיבית
של ההוראה משותפת:
יחסים ותהליכי ההיכרות
חלוקת תפקידים
תכנון משותף
ניהול משותף של הלמידה
הערכתה ורפלקצייה

הרבה מהדברים שנדרב עליהם, רלוונטיים לכל סוג של עבודה צוות

2

3

מהי הוראה משותפת?

שני מורים או יותר, חולקים אחריות להיבטים שונים של תהליכי הלמידה וההוראה, במטרה לספק מענה שלם ומוגון לצרכים הלימודים השונים של הלומדים

∞

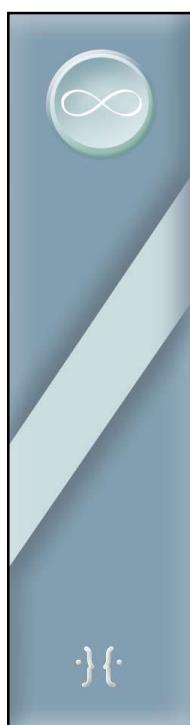
כל מערכת יחסים בין שותפים להוראה היא ייחודית, וmbוססת על המורים עצם, מטרותיהם המשותפות וצרכי התלמידים

∞

העצומה ששותפותיות ארכות טווח	יצירתיות ו蓋יות בהרכבת החווותים	לכל אחד מהמורים יש חלק מהוותי בלמידה של כל התלמידים
שותפותיות ארכות טווח הן ייעילות במיוחד, שכן הן מאפשרות למורים ללמוד זה מהו ולשפר עם ההוראה המשותפת. עבדה עם הפרטיקה המשותפת. עבדה עם מספר שותפים במקביל, נאפשרת למורה להרחב ומשמעתית את מענד הפרטיקטיבות והפרטיקיות אליהם הוא נחשף במהלך שנות לימודים	לעתים קרובות, קהילת הלומדים תוכל להרוויח מצוות ההוראה המורכב ממורה לחינוך רגיל ומורה לחינוך מיוחד. אך קיימים מקרים רבים בהם שיתופי פעולה בין מורים לבין מומחים מתחומים שונים ומתפקידים רפואיים, הם בחרה מתאימה עוללה (למשל, מורה לחייב גופני ומטפל בתנועה)	הוראה משותפת אינה משתמשת בזוג ידיים נסף בכמה, אלא חותרת לאיית שלם עשיר ונוגן, הדול מסך חלקיו. דרך חיבור אנשים וערבות מיומניות, ניתן ליצור תהליכי הלמידה (תלמידים ומורים)

∞

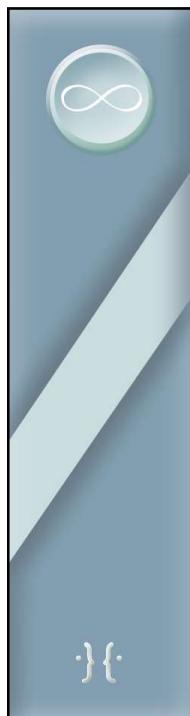
4

מהם היתרונות בהוראה משותפת?

- ✓ מפגש עם מבוגרים נושאתיים שונים וחשיפה לעצמה שעבודה משותפת
 - הרחבת האפשרות ליצירת חיבור מבוגר-ילך
 - הדמנות להdagים לומדים תקשורת, מיומנויות שיתוף פעולה וחלוקת תפקדים משלימה
- ✓ חשיפת התלמידים למגוון רחב יותר של אסטרטגיות וסגנונות להוראה וללמידה
 - מענה מקצועי רציף לנושאי מקצוע שעבورو הקשרות עמוקות בתחוםים שאינם ממומחיותו של מורה החינוך הרגיל
 - כל התלמידים רוכשים ידע ומומיינות דרך המומחיות של שני המורים
- ✓ שיפור יחס תלמיד-מורה (לרווח צרכים, יכולות וסגנונות שונים)
- יותר זמן ללמידה בקבוצות קטנות דרך עבודה פרטנית עם המורים
- ✓ אפשרויות רבות יותר ללמידה מובחנת ולשימוש בעקרונות העיצוב האוניברסלי ללמידה (UDL)
 - גמישות רבה יותר בחולקה לקבוצות
 - דרכיים מגוונים להעברת תוכן ולהערכות הלמידה, המשפרות את מעורבות התלמידים
 - יותר הדרמןויות ללמידה משותפת עם עמיתים מגוון סגנונות למידה, כוחות ויכולות
 - יותר הדרמןויות לתלמידים עם צמי"ד ללמידה יחד עם חבריהם וציבור בטחוון דרך למידה מוצלחת במרחב למידה משותף
 - הפחחת סטייגיות כלפי ידדים דרך שימוש בפרקטיות המנגישות את תכנית הלימודים **כלומר**
- ✓ ערבות מקצועית, תמייה הדדית ואפשרות לפתרון אתגרים משותף
 - מורים אשר עבדו לעיתים קרובות בלבד, יכולים לחלק את האחריות ואת עומס העבודה
 - מורים מתחומי התמחות שונים יכולים ללמידה זה מהה, להתפתח מקצועית ולשפר את הפרקטייה שלהם

5

אילו אתגרים הוראה משותפת מציבה בפנינו?

ההוראה משותפת דורשת שינוי פרדיגמה

מנהיגות בלעדי של הלמידה ∞ לעובדה יחד ושיתוף המרחיב

מהבחן בין לומדים עם ובלי צרכים מיוחדים ∞ ללמידה מובחנת עבור קהילת לומדים מגוונת

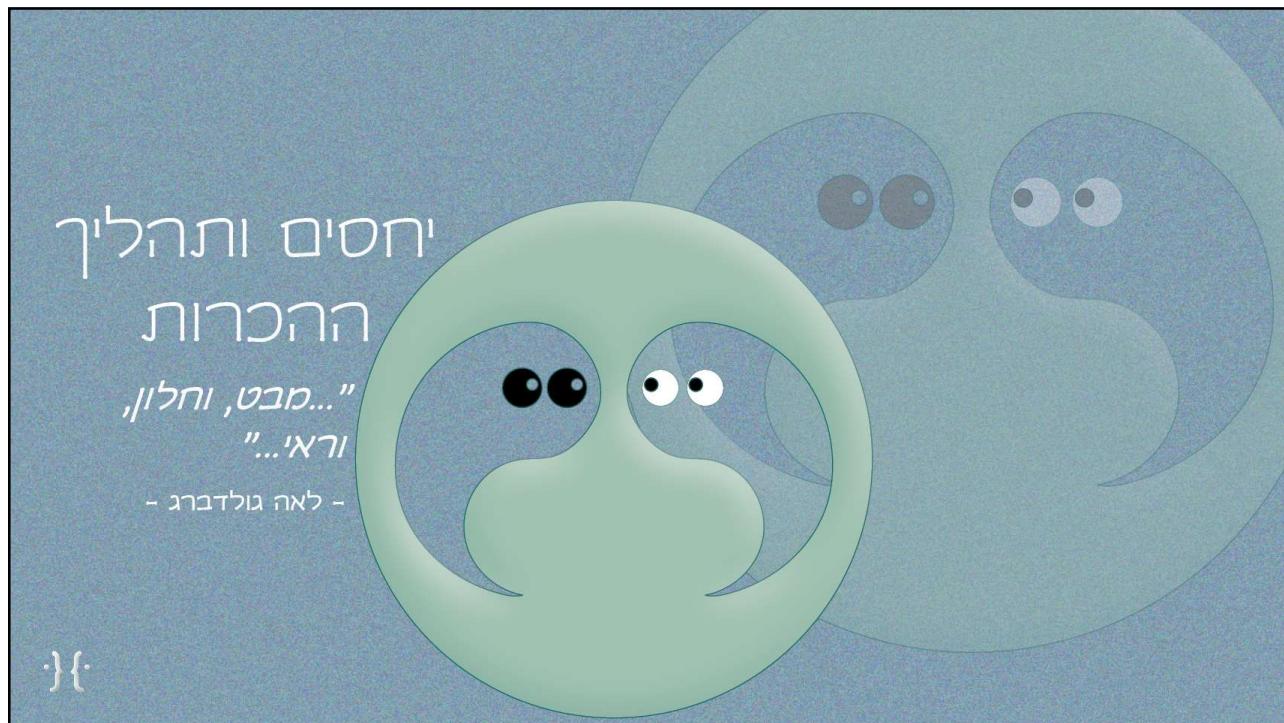
כדי שהשותפות תהיה אפקטיבית,
 לכל אנשי המקצוע צריך להיות חלק מהותי בתהליכי החינוכי של כל התלמידים

			
הבעת חזקות ומימוש והבאתן לידי ביתוי	מציאת זמן ואנרגיה لتקשורת פתוחה עם שותפים	חקריה עצמית והיכרות עמוקה עם מורים נוספים	"פתחת הדלת", חשיפת הפרקטייה שלី בפני אדם נוסף

6

7

8

ýchsim ותהליכי ההכרות

"מבטו, וחלוּן וראי"

שותף שראה אותו, חלון לעולם של אדם אחר, וראי ממנה אני יכולה למדוד על עצמי

הכללה אינה נצבע, אלא תרહילן

יצירת מרחב תקשורת המאפשר לאנשים לראות זה את זה כאנשים שלמים ומוגונים, ולא כממלائي תפקדים ידועים מראש

ýchsim בתנועה והיכרות נוכחת ומתמשכת

כמו בכל מערכתýchsim אחרת, שותפות בראיה דורשת תקשורת שוטפת ופתוחות להבדלים

שכל אחד מהשותפים מביא למרחב המשותף

עם הזמן, שותפים עם צרכים שונים ותפיסה עולם שונה, ילמדו:

∞ להתמודד יחד עם אטגרים וكونפליקטים	∞ לדעת יחד במשמעות ובפרשניות שונות לסייעות	∞ לחיות יחד, לתמוך זה זהה, ולהתיחס זה לה בכבוד
---	--	--

9

ýchsim ותהליכי ההכרות

עלינו לחזק את היכולת שלנו להזות הבדלים בינוינו,
לקבל אותם ולהשתמש בהם בצורה מיטבית

מערכותýchsim נתונות עשוות להיות מתאגרות כشمגיעים מאמוןות תרבותיות ואידיאולוגיות שונות,
אר השונות מספקת לנו הזדמנויות רבת ערך להעשרה תהליכי הלמידה של התלמידים ושל המורים

מאייפה מתחילה?

מנהלים שיח כנה ופתחו בו חוקרים, מגלים ומשתפים:
מיומנויות ותחומי התמחות, תפיסת עולם, תחומי עניין,
שאיות ותחומי החזק

מטרת הדיון

הכרות עמוקה יותר עם היכולות של אחד מחברי הצוות מביא לשותפות, ועם הנקודות בהן כל אחד יכול להסתיע באחר

רפלקציה אישית

כדי לעורר רפלקציה אישית לפני הדיון המשותף. חלק מהאנשים ידרשו זמן ארוך יותר למחשבה על השאלות

10

יחסים ותהליכי ההכרות

שיתוף חזקות זו לעיתים משיימה מתאגרת

 <p>∞ כלנו עשויים לחוש וחויפה, ומכך שלא ונצלח לעמוד בציפיות שיצרנו, או שהגדרנו לעצמנו</p>	 <p>∞ מורים ותיקים עשויים לדאוג שאם יספרו על נסינו ונצליח לעמוד, זה יתפרק כהתרבבות או ניסיונו להתעלמות על الآخر</p>	 <p>∞ מורים חדשים עשויים להסס לטען לומחות, גם אם סימנו עתה תכנית הכרה מתקדמת, הmbוססת על תכנים ומחקרים עדכניים</p>
--	--	---

קשה לכם לשתף חזקות? נסו לחשב על זה כך:

דרך חלוקת תפקידים התואמת את מומחיותו האישית של כל אחד מהשותפים, ניתן להגביר
משמעותית את היעילות ואת המסוגלות של הצוות

אחריות משותפה

יכולות משלימות

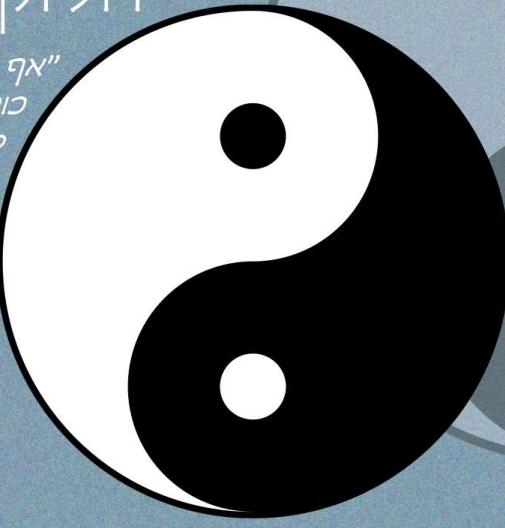
שוכנות ודכאי

11

חלוקת תפקידים

"אף אחד מאתנו,
כולל אני,
לא עושה דברים גדולים.
אבל אנחנו יכולים לעשות
דברים קטנים, באהבה
גדולה, ויחד אנחנו יכולים
לעשות משהו נפלא"

- אמא תרצה

12

חלוקת תפקידים

לאחר הדיון הראשוני והכרת הקשרנות זה של זה,
רצוי שהשותפים ישרטטו תפקידים ותחומי אחריות כלליים

 { } { }	<p style="text-align: center;">∞</p> <p>המטרה: שותפות מעצימה, המאפשרת ביטוי לכל אחד מהשותפים</p> <p>כל שותפות תתקדם, תתחזק היכולת של המורים לחולוק שוויונית את האחריות למטלות השונות, באופן המאפשר לכל אחד מהם להביא את עצמו במלואו לתהליכי הלמידה.</p>	<p style="text-align: center;">∞</p> <p>לצד המבניות בתחוםי האחוריות, חשוב לשמר על גמישות ששתאפשר למידה הדידית</p> <p>למשל: מורה לחינוך ריאלי ללמידה ממוראה לחינוך מיוחד על עובדה עם תכניות אישיות ועל אסטרטגיות ספרטיציות להוראה וללמידה. מורה לחינוך מיוחד, יכול ללמד מורה לחינוך ריאלי על תכנית הלימודים הכללית ועל דרכם לניהול מרחב למידה משותף.</p>
<p>כשיורט מדיידיים עוסקים באותה המלאכה, התפקידים עשויים להיות לא ברורים</p>		

13

הבדלים לדוגמא

תחומי התמחות מקצועית - מורים מהחינוך הריגל והמיוחד

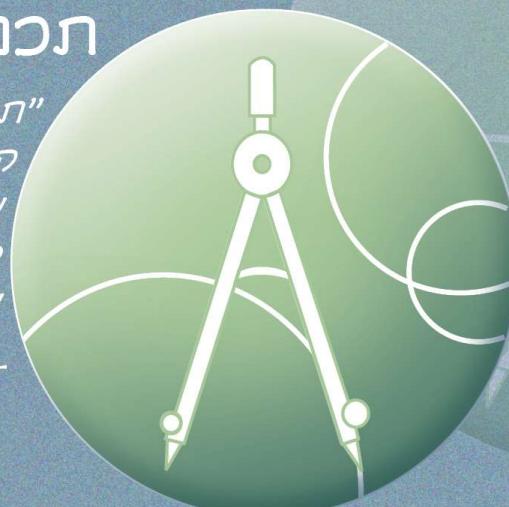
 { } { }	<p>תחומי מומחיות מתוך נסיעות והכשרות של מורים החינוך המיוחד</p> <ul style="list-style-type: none"> • אסטרטגיות למידה המספקות מענה לצרכים המגונינים של התלמידים • האדרת יעד התכניות האישיות ובקרה על השגתם דרך פרטונליזציה של ההוראה והלמידה • בקרה על תהליכי התקדמות ההוראה, כר שיטאים לעדכון תכנית הלימודים הכללית • הכרות עם תהליכי הלימוד למאפייני הלומד • התאמות בתוכן ובאופן העברתו <p>תחומי מומחיות מתוך נסיעות והכשרות של מורים החינוך הריגל</p> <ul style="list-style-type: none"> • אסטרטגיות למידה המספקות מענה לצרכים המגונינים של התלמידים • תכנית הלימודים הארצית • פיתוח וקביעת הקצב והרכף של חומר ההוראה, כר שיטאים לעדכון תכנית הלימודים הכללי • ידע לגבי הלומד הטיפוסי ולגבי מאפייניהם חברתיים והתנהגותיים לקבוצת גיל מסוימת • תחומי הידע המקצועי השונים
<p>כਮון שקיימים עוד הבדלים רבים היכולים לשיעם בהרכבת צוותים משלימים</p>	

14

תכנון משותף

"תכנון, משמעותנו:
קיים העתיד בהווה,
על מנת שנוכל
לפעול לנכון כבר
עכשיו".

- גראHAM אדוארדס

15

תכנון משותף

בעבודה ייחד, כמו בעבודה בלבד, תכנון הוא מרכיב חיוני
כשצריכים לעשות זאת יחד עם אדם נוסף, התכנון הופך למשימה מעט מורכבת יותר

כדי שצורות המורים יוכל לחלק אחירות לניהול שיעור, הכרחי להקצות מספיק זמן עבור

∞	∞	∞	∞
תכנון שיעור מגוון	חלוקת החלטות לגבי חומריהם	תכלית תפקידיים	היכרות עם יעדיו התלמידים

16

זמן לתוכנו משותף

המורכבות במציאת זמן לתוכנו משותף

ההכרעה קרירה להתאים למערכת כללית שצריכה להכיל כמהות עצומה של פרטים, ולעתים קרובות קיימים אילוצים: מידת פניות של חללים בבית הספר (מעבדת מדעים, ספריה...), שיעור שਮועבר על ידי מורה המגיע לבית הספר פעמיים בשבוע, ועוד...

חשיבות זמן התוכנו המשותף

כדי שהתוכנו יתרום משמעותית לפיתוח תוכנית שיעור והוצאה לפועל, חשוב מאוד להקצות זמן עבורו במערכת השעות, ולא להסתמך על מציאת זמן ספונטנית

∞
∞

רצוי לאפשר לצוותי ההוראה להיפגש בזמן ובמקום קבועים, שבוע אחר שבוע	חשוב לקבוע זמן מספק לפגישה. עבור שותפים חדשים, כדי להזכיר לפחות 60-90 דקות בכל שבוע
---	---

17

איך מעיצים את יעילות הזמן המשותף?

זהו זמן מתאים למפגש לא כדאי לקבוע פגישות תכנון לסוף היום. יכולת להתרכז ולהיות יצירתיים יורדת ממשמעותית כאשרנו עייפים

הקדשת זמן מספק לכל מפגש מרוחץ זמן קצרים מדי (10-15 דקות, למשל) בדרך כלל יהיו במצב אנרגיה. חשוב למצוא זמן מספק, המאפשר לשותפים לעמוד בחרוזת החלל התוכנו ולהתחל לעבד

יצירת מאגר אלקטרוני לתוכנו יעיל של שיעורים כתמיכה נוספת להתרכז, רצוי לרכז מערכי שיעור ומשאיים אחרים, כך יהיו נגישים למיניהם לכל צוות בית הספר במהלך הזמן התוכנו

שמירה על הזמן הקיים מורים עשויים להציג לחץ להשתמש בזמן שלהם להשלמת מטלות אחרות, כמו: מלאי סקר סגל, כתיבת פתק להורים ועוד. חשוב להגן על שימוש בזמן התוכנו עבור המטרה לה נועד

הסכמה על פרוטוקול קבוע לפגישות התוכנו דוגמא בשקף הבא

ביסוס נורמות קבועות והערכתה תקופתית שלן דוגמא בשקף הבא

18

פרוטוקול קבוע לפגישות

דוגמא

1. אָה הַתְּנִזְנֵת מִזְמֹרֶת?
2. אָיְהַלְלָה?
3. אָלְכּוֹול וְכְלֵינְטְּרָפְּטִיקִים?
4. אָלְכּוֹול וְצַעֲרָבָה?

בסיסן כורכות קבוצתיות

דוגמא

1. מִתְּחִילָה נְאָזְנֵת נְאָזְנֵת.
2. מִתְּחִילָה נְאָזְנֵת נְאָזְנֵת.
3. מִתְּחִילָה נְאָזְנֵת נְאָזְנֵת.
4. מִתְּחִילָה נְאָזְנֵת נְאָזְנֵת.
5. מִתְּחִילָה נְאָזְנֵת נְאָזְנֵת.
6. מִתְּחִילָה נְאָזְנֵת נְאָזְנֵת.
7. מִתְּחִילָה נְאָזְנֵת נְאָזְנֵת.

19

**ניהול משותף
של הלמידה**

“ככל שדבר נותן
לקבוע, כך הוא
נותן להיות חסר
חיות.”

- אלן וויטס -

20

ניהול משותף של הלמידה

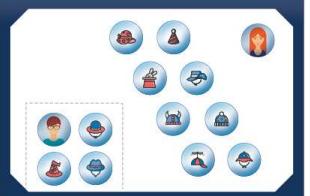
ההוראה בכיתה היא החלק בתהליך השותפות הדומה ביותר לרכיב המורים צרכים לעבוד יחד, עם הכווריאוגרפיה שיעיצבו במהלך שלב התכנון, תוך שמירה על פתיחות לאלתור זה התחום בו שותפות ארוכת טווח הנה המשמעותית ביותר עם הזמן, המורים מכירים טוב יותר את הסגנוןם, החזקות והחולשות של שותפיהם ושל עצמם, ולומדים כיצד לעורר התאמות המאפשרות לרכיב את הריקוד הטוב ביותר (כלומר, חווית למידה אינטואיטיבית) עבור תלמידיהם יש אינספור דרכי בהם מורים יכולים לעבוד יחד! ואם יש יותר שני מבוגרים בכיתה - אfilו יותר :

לפי מה בוחרים בדרך המתאימה?

1. יודי השיעור
2. צרכי התלמידים
3. машאבים שלרשوت המורים
4. מומחיות המורים

21

גישות שונות להוראה משותפת

<p>הוראה במקביל</p> 	<p>אחד מלמד ואחד תוכן</p> 	<p>הוראה בצדדים</p>
<p>הוראה בתרנגולות</p> 	<p>אחד מלמד ואחת צופה</p> 	<p>הוראה משלימה</p>

22

גישות שונות להוראה משותפת

כל המורים חולקים את העברת השיעור, ומעורבים באופן פעיל ומגווני בהוראה שימוש נכון בגישה מספק הגדמתה רבת ערך להדגמת כיווניות של עבודה משותפת לתלמידים

חשוב לזכור!

הוראה בצוות דורשת מחשבה זהירה ותכון משותף יסוד! אם שני המורים לא הכרחיים להיליטן להעברה המשותפת של התוכן, אולי כדאי לשקל שימוש במודל אחר

הוראה בצוות
Team Teaching

23

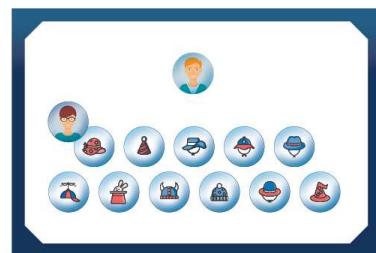
גישות שונות להוראה משותפת

מורה אחד אחראי להעברת התוכן, בעוד מורה אחר מסתובב למרחב ומספק תמיכה ללימודים לפי הצורך

המורה האחראי מסייע לכל לומד שצריך עזרה, ללא תלות בקיום של צרכים מיוחדים מאובচנים או בהתקחותו המקביניות הספציפית

חשוב לזכור שלא מתבלבלים עם "אחד תלמיד אחד שטר": ככלומר, שתפקידו של המורה התפקיד, אינו מסתכם בשיפורה על השקט

אחד תלמיד אחד תוכן
One Teach/One Support

24

⚙️

גישהות שונות להוראה משותפת

כל אחד מהמורים מלמד חצי מהכיתה. ניתן ללמד תוכן שונה, אך גם את אותו השיעור בדיאלקט לעתים, התלמידים יכולים להרוויח רבות מהזדמנותיות רבות יותר להשתתפות או מתשוקת לב רבה יותר מההוראה הדומיננטית. הגדננות ללמידה רבת ערך:

- אך לומדים לכבד את הקבוצה השנייה ולשмар על השקטי?
- מה עושים כשהקובוצה אחת מסיימת לפני השניה?

25

הוראה במקביל

Parallel Teaching

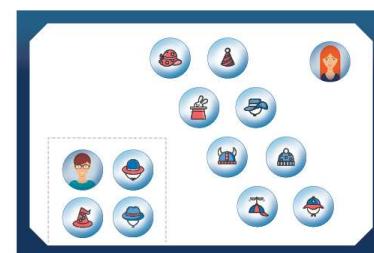
⚙️

גישהות שונות להוראה משותפת

אחד המורים מעביר את התוכן לרוב התלמידים, בעודו אחר עובד עם קבוצה קטנה (באוטו המרחיב, או בסביבה שונה), החולקה לקבוצות הינה גמישה וдинמית, ונקבעת בהתאם לצרכי ההוראה. שימוש יצירתי בגישה, מאפשר מענה למטרות שונות: קידום, הכנה ללמידה, העשרה והעמקת חקר ועוד.

הוראה משלימה

Alternative Teaching

26

גישות שונות להוראה משותפת

בזמן שמורה אחת מעבירה את השיעור, מורה אחרת מתחזקת בתכיפות ובאיסוף נתונים.

דרך התבוננות, המורה הצופה מכירה את התלמידים, את השותפה ואת האינטראקציות השונות בקהילה הלימודים.

במה בנים כמה בנות
הרגמת את היד, וכמה בנות
כל קבוצה זו לשות
זה דבר?

כמה זמן הילד הזה
יכול לשבת לפני
שהוא מוגש צורר
לזה?

איו ילדים לא
משתתפים?

אחד מלמדת ואחת צופה
One Teach/One Observe

זה כמו עוד זוג עיניים.
רק לא בגב...

27

גישות שונות להוראה משותפת

המורים מוחלקים ביניהם את תוכן השיעור
ואת התלמידים

כל מורה מלמד את אחת מהকבוצות,
וחזר על ההוראה לאחר מכן עבור
קבוצה נוספת, כך שכל הקבוצות
משלימות את אותן הפעולות בזמןים
שוניים

ניתן להוסיף תחנות בהן התלמידים
מקבלים ההזדמנויות לעבודה עצמאית,
עבודה בזוגות או עבודה קבוצתית

הוראה בתחנות
Station Teaching

28

טיפים כלליים עבור שותפים לניהול למידה

- פתחו מערכת בה אתם יכולים לתקשר זה עם זה ללא הפרעה במהלך ההוראה
- ערכו התאמות במהלך ההוראה כדי להבטיח לפחות מינימלית לכל התלמידים
- השתמשו במקוון אסטרטגיות להוראה, חלוקה לקבוצות והערכה
- המנעו מאי הסכימות במהלך השיעור. אסור להתעלם מכך, אך ניתן לטפל בכך לאחר סיום ההוראה בכתה
- החליפו תפקידים לעיתים קרובות, בעיקר כאשר אתם משתמשים בגישה בה אחד מהמורים מוביל. כדי שמכורים יהו מודעים לחשיבות ההדגמת מעמדם השינויי לתלמידים
- כאשר אתם מחלקים תלמידים לקבוצות, שימו לב שאתם נמנעים מחלוקת היכולה להוביל לסתיגמה. למשל, שתלמידים עם תל"א תמיד לומדים בקבוצה אחת במהלך למידה בקבוצות
- תפקידיהם של השותפים יכולים לשנתנות לא מעט במהלך יום לימודים, בהתאם לכל שיעור ויעדי הלמידה וההוראה הרלוונטיים. לכן, הכרחי שני המורים ידעו תמיד את תפקידיהם, ירגשו בנוח אותם וידגמו אותם באופן אפקטיבי לתלמידים

29

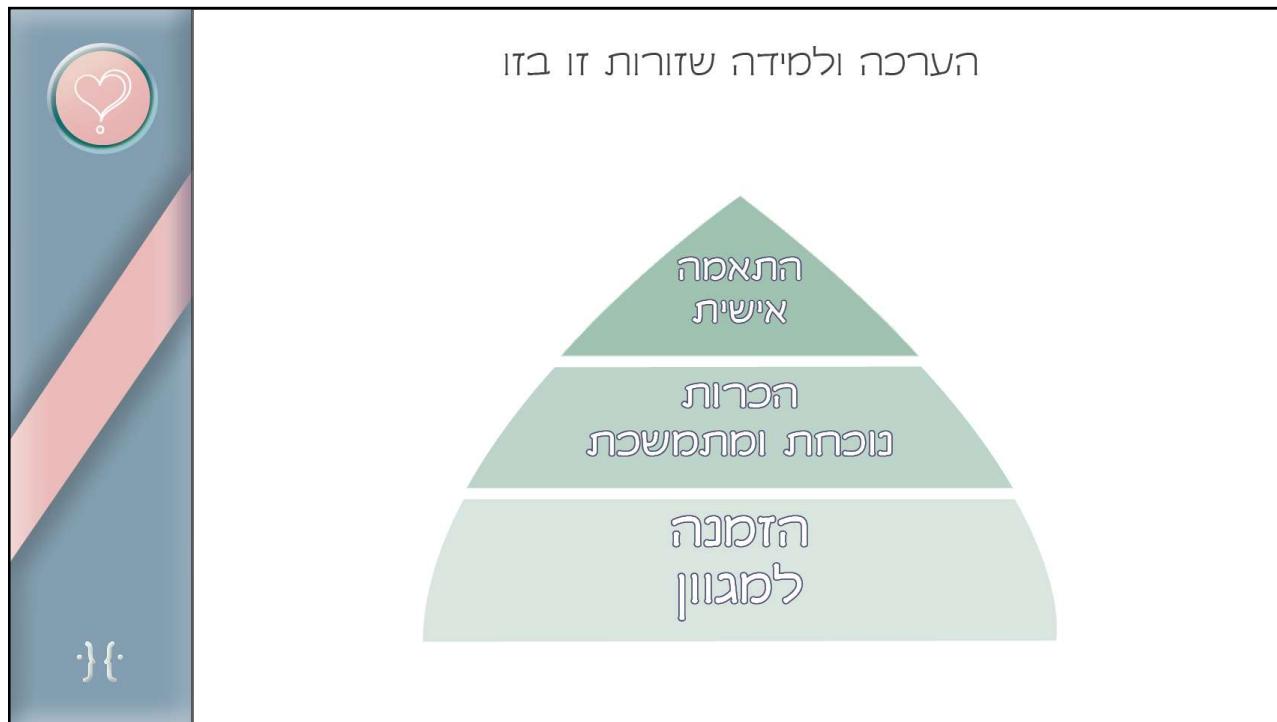

הערכתה ורפלקציה

"הערכתה היא יצירה: שמעו זאת,
ויצרים! הערכת, היא עצמה
האוצר יקר הערך מכל
האוצרות שאנו מעריכים.
 רק דרך הערכת, מתקים
הערך: וללא הערכת, עצם
הקיים היה חלול. שמעו
זאת, יצרים!"

- פרידריך ניטשה -

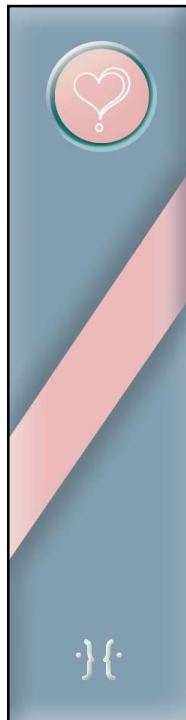
30

31

32

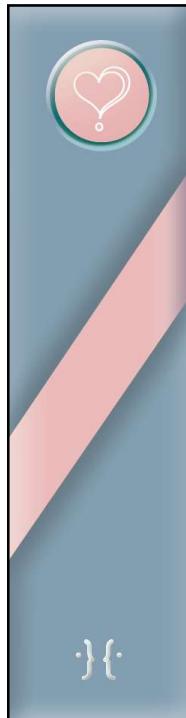

הערכתה ורפלקציה

אחריות משותפת להיבטים השונים של הערכת תהליכי ה תלמידים

- ✓ פיתוח הערכות או תוכירים המכשפים את הלמידה, באמצעות שימוש בדיפרנציאציה ובטכניקות המאפשרות לתלמידים מתרבויות ויכולות שונות, להביע את מה שלם בפורמלים מגוונים
- ✓ פיתוח קритיריונים מפורשים לצינון הערכות ותוכרים, כך שתלמידים יוכל לדעת בדיק מה מצופה מהם
- ✓ שימוש בטכניקות פיגומיים כפועלות הערכה מעצבת, כדי לאפשר לומוד לנوع מרכיבי ההבנה הנוכחית שלו, לקרהת השגת היעד
- ✓ הערכת תפקוד התלמיד לקביעה אם היעדים הושגו, דרך פיתוח פרקטיקות צינון הוגנות ובלתי מפלות
- ✓ תכנון התאמאות בהוראה עתידית, בהתאם על הצלחת התלמידים והצריך שלהם בתמיכה
- ✓ זיהוי נושאים שיתכן שיש ללמד שוב
- ✓ תיעוד התקדמות התלמיד במטרות התוכניות האישיות בGRADE וחדך מחומרם הוא מורה "מיוחד", הוא יכול להוביל תחיליה, וללוות את השותף ה"רגל" ברכישת המוכחות
- ✓ שיתוף המודיע שכאספ בהערכתה עם בעלי עניין נוספים

38

הערכתה ורפלקציה

אחריות משותפת להיבטים השונים של הערכת השותפות הצוותית

על השותפים להעניק את התפקיד שלהם, כאינדיבידואלים וכצווות חלק מהתפקיד קשור, כמכוב, במצווי התלמידים, אבל יש עוד הרבה ממה להעיר

<p>• תאריך גיוסם מרגעם של מורים איזה?</p> <p>• מטרת גיוסם מרגעם של מורים איזה?</p>	<p>גמilarat leccetot le'azot / נס:</p> <p>• מטרת גיוסם מרגעם של מורים איזה?</p>
---	--

39